

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

MIKKO KOIVUNEN

Lyijyhaulikiellon vaikutus metsästäjien osto-
käyttäytymiseen
Euroopan komission lyijyhaukien käyttökielto
voimaan 2023

LIIKETALouden TUTKINTO-OHJELMA
2023

Tekijä(t) Koivunen Mikko	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä 6/2023
	Sivumäärä 42	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Lyijyhaulikiellon vaikutusmetsästäjien ostokäyttäytymiseen		
Tutkinto-ohjelma Liiketalous		
<p data-bbox="311 689 459 719">Tiivistelmä</p> <p data-bbox="311 723 1441 1086">Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kuinka lyijyhaulikielto vaikuttaa metsästäjien ostokäyttäytymiseen. Opinnäytetyö on kvantitatiivinen, eli määrällinen tutkimus. Opinnäytetyön teoreettisen viitekehyksen pohjalta on luotu kyselytutkimus. Lyijyhaulikiellon myötä vanhojen aseiden käyttö vähenee metsästäjillä, tutkimusongelmana selvitetään, miten lyijyhaulikielto vaikuttaa metsästäjien käyttämiin ampumatarvikkeisiin ja yleiseen ostokäyttäytymiseen. Tulososiossa esitellään keskeisimmät ja merkittävimmät tulokset. Tärkein havainto on, että rajoitus vaikuttaa voimakkaasti haulikkometsästyksen ja ammuntaan, sekä jatkossa ostettaviin korvaaviin panoksiin ja aseisiin. Pohdintaosiossa tarkastellaan tuloksia ja tilaajaorganisaatiolle mahdollisia kehittämiss-ideoita.</p> <p data-bbox="311 1128 1441 1272">Lyijyhauleja ei saa käyttää metsästyksessä kosteikkoalueilla eikä niiden suojavyöhykkeillä 15.2.2023 alkaen. Kielto perustuu EU:n komission tammikuussa 2021 hyväksymään lyijyhaulirajoitukseen ja se tuli voimaan koko EU:n alueella. Kielto ei koske haulieja, joiden lyijypitoisuus on alle yhden prosenttia.</p> <p data-bbox="311 1314 1441 1603">Metsästyksen lisäksi lyijyhaulirajoitus koskee esimerkiksi kiellon vaikutusalueella olevia ampumaratoja, eli niissäkin lyijyhaulien käyttö on kiellettyä 15.2.2023 alkaen. Kiellon tarkoituksena on vähentää ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvia riskejä, joita kosteikkoalueilla ammuttavat lyijyhaulit aiheuttavat. Kiellon taustalla on myös käyttökelpoisten lyijyttömien haulivaihtoehtojen olemassaolo. Suomessa lyijyhaulien käyttö vesilintujen metsästyksessä on ollut kiellettyä vuodesta 1996. Kielto yhdenmukaistaa riskinhallintaa EU:ssa, sillä lyijyhaulien käyttöä ei ole rajoitettu kaikissa jäsenvaltioissa. (Turvallisuus ja kemikaalivirasto 2023)</p> <p data-bbox="311 1646 1441 1711">Opinnäytetyössä selvitettiin miten haulikieltoa koskeva uudistunut lainsäädäntö vaikuttaa metsästäjien ostokäyttäytymiseen.</p>		
<p data-bbox="311 1747 438 1776"><u>Asiasanat</u></p> <p data-bbox="311 1780 730 1809">Metsästys, lyijy, lyijyhaulikielto</p>		

Author(s) Last name, First name Koivunen Mikko	Type of Publication Bachelor's thesis	Date 6/2023
	Number of pages 42	Language of publication: Finnish
Title of publication The effect of the lead shot ban on the purchasing behavior of hunters		
Degree program business economics		
<p>The purpose of this thesis is to find out how the lead shot ban affects the purchasing behavior of hunters. The thesis is quantitative, i.e. quantitative research. Based on the theoretical framework of the thesis, a survey has been created. With the ban on lead shot, the use of old weapons by hunters will decrease, the research problem is to find out how the ban on lead shot affects the ammunition used by hunters and general purchasing behavior. The results section presents the most important and significant results. The most important observation is that the restriction has a strong impact on shotgun hunting and shooting, as well as replacement cartridges and weapons that will be purchased in the future.</p> <p>The reflection section examines the results and possible development ideas for the customer organization.</p> <p>Lead shot may not be used for hunting in wetland areas or their protection zones from 15 February 2023. The ban is based on the lead shot restrictions approved by the EU Commission in January 2021 and it came into force throughout the EU. The ban does not apply to shotguns with a lead content of less than one percent.</p> <p>In addition to hunting, the lead shot restriction applies, for example, to shooting ranges in the area affected by the ban, i.e. the use of lead shot is also prohibited in them as of February 15, 2023.</p> <p>The purpose of the ban is to reduce the risks to human health and the environment caused by lead shot fired in wetlands. The ban is also based on the existence of usable lead-free shotgun alternatives. In Finland, the use of lead shot in waterfowl hunting has been prohibited since 1996. The ban harmonizes risk management in the EU, as the use of lead shot is not restricted in all member states. (Safety and Chemicals Agency 2023)</p> <p>The thesis investigated how the updated legislation regarding the ban on shotguns affects the purchasing behavior of hunters.</p>		
<u>Key words</u> Hunting, lead, lead shot ban		

ALKUSANAT

Euroopan unionissa on jo vuosia mietitty rajoituksia lyijyn käyttöön. Euroopan komissio on jo hyväksynyt lyijyhaulien käytön kieltämisen kosteikolla ja Suomi etenee REACH-asetuksen mukaisessa lyijyhaulien kosteikkorajoitusta koskevassa asiassa ns. perusrajoituksen mukaisesti. Päätös tarkoittaa sitä, että lyijyhaulien käytön rajoittaminen kosteikkoalueilla astui voimaan Suomessa 15.2.2023. Suomessa lyijyä saa tällä hetkellä käyttää metsästyksessä lukuun ottamatta haulikolla tapahtuvaa vesilinnustusta. Metsästäjäliitto pitää lyijyn käyttökieltoa varsinaisilla kosteikoilla perusteltuna, koska vesilinnuilla on tapana niellä haulin kokoisen hiekan mukana hauleja lihasmaansa, ja näin lyijyä joutuu paitsi lintuihin, myös niitä syöviin petoeläimiin. (Metsästäjäliitto 2021)

Opinnäytetyössä selvitetään miten haulikieltoa koskeva uudistunut lainsäädäntö vaikuttaa metsästäjien ostokäyttäytymiseen. Vallitsevan lainsäädännön mukaisesti *Metsästyslaki 33 § (8.5.2015/583) vesilintujen metsästyksessä ei saa käyttää lyijyhauleja*. Tämä tarkoittaa sitä, että tällä hetkellä ainoastaan vesilinnut on amuttava lyijyä korvaavilla hauleilla. Vesilintujen elinalueilla on kuitenkin suositeltavaa käyttää korvaavia haulimateriaaleja myös muiden eläinten ampumisessa.

Ramsar sopimuksessa oleva kosteikkojen määritelmä on laaja ja kattaa suuren osan Suomen pinta-alasta. Rajoitus koskee kosteikkoalueilla haulikolla tapahtuvaa metsästystä ja urheiluammuntaa. Tällaisiksi kosteikoiksi luetaan kaikki sellaiset pysyvät tai väliaikaiset luonnon tai ihmisen tekemät suo- ja vesialueet, jotka ovat seisovaa tai virtaavaa vettä, makeaa, suolaista tai murtovettä sekä lisäksi merialueet, joiden syvyys on laskuveden aikaan enintään 6 m. Rajoitusehdotuksen mukaan lyijyhaulipatruunoiden käytön lisäksi myös niiden mukana kantaminen on kielletty siinä tapauksessa kosteikolla ammuttaessa tai mentäessä ampumaan kosteikkoalueella.

Rajoitus on tarkoitettu alkujaan suojelemaan vesilintuja niiden elinympäristössä, eikä Metsästäjäliitto vastusta lyijyhaulien käytön rajoittamista todellisella kosteikolla. Mutta metsästäjäliiton näkemyksen mukaan lyijyhaulien kieltäminen vanhassa kuusimetsässä turvemaalla ei ole perusteltua vesilintujen suojeleminen. Ongelmallista on, ettei tällä hetkellä ole tietoa, miten rajoitusalueet tarkalleen rajataan. Euroopan komissio on

todennut, että asetusta tulee tulkita oikeasuhteisesti ja vesilintujen suojelun tavoitteen mukaisesti. Komissio on antanut mahdollisuuden harkita kansallisesti rajoitusalueiden ulottuvuutta. Asetuksen täytäntöönpanosta vastaa Tukes, joka päättää miten asetusta Suomessa sovelletaan. (Metsästäjäliitto 2023, Jahti 2023, 50–51)

Opinnäytetyö tuottaa uutta tietoa metsästäjien ostokäyttäytymisestä hyödynnettäväksi tilaaja yrityksen erä- ja metsästyspuolen käyttöön. Tutkimuksen tuloksia tarvitsee Häijään Urheilutarvike Oy, jota se käyttää omissa markkinointi suunnitelmissaan. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää myös laajemmin metsästys- ja ampumaharrastusta harjoittavien tahojen parissa.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET.....	9
2.1 Opinnäytetyön ongelma.....	9
2.2 Kohdeorganisaation esittely.....	9
3 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	10
3.1 Teoreettinen viitekehys.....	10
3.2 Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä.....	11
3.3 Opinnäytetyön aikataulu.....	13
4. KESKEISET KÄSITTEET.....	13
4.1 Metsästys.....	13
4.2. Lyijy.....	15
4.3 Lyijyhaulikielto ja lainsäädäntö.....	16
5. LYIJYHAULIEN KÄYTTÖ METSÄSTYS JA AMPUMAHARRASTUKSESSA.....	18
6. TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TULOKSET.....	18
6.1 Kvantitatiivinen kyselytutkimus.....	20
6.2 Tutkimuksen tulokset.....	21
7. POHDINTA.....	30
7.1 Tulosten tarkastelu.....	30
7.2 Tutkimuksen luotettavuus.....	32
7.3 Eettiset kysymykset.....	35

LÄHTEET

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

1 JOHDANTO

Euroopan komissio hyväksyi tammikuussa 2021 rajoituksen, joka koskee lyijyammusten käyttöä EU:n kosteikkoalueilla. Rajoitus astui voimaan 15. helmikuuta vuonna 2023 EU:n kaikissa 27 jäsenvaltiossa. Siihen asti metsästyslain 33§ mukaan Suomessa lyijyä sai käyttää metsästyksessä lukuun ottamatta haulikolla tapahtuvaa vesilinnustusta. Metsästäjäliitto pitää lyijyn käyttökieltoa varsinaisilla kosteikoilla perusteltuna, koska vesilinnuilla on tapana niellä haulin kokoisen hiekan mukana hauleja, ja näin lyijyä joutuu paitsi lintuihin, myös niitä syöviin petoeläimiin. (Metsästäjäliitto 2021, Metsästyslaki 615/1993)

Uudemmassa Euroopan Unionin esityksessä rajoitetaan myös lyijystä valmistettuja luoteja, hauleja ja kalastuspainoja. Euroopan kemikaaliviraston julkaiseman lyijyn rajoitusesityksen hyväksyminen sellaisenaan Metsästäjäliiton 2021 lausunnon mukaan tarkoittaa takapakkia ampumaratojen ympäristönsuojelutyössä Suomessa ja vaarantaa ampumaharrastusta. Joka kahdeksas suomalainen harrastaa ammuntaa, ja metsästäjät ovat yksi osa tätä isoa joukkoa. Lyijyhaulirajoitus koskee siis kaikkea ampumista ja hallussapitoa kosteikoilla, joten se on selvästi nykyistä kansallista säädöstä laajempi. Rajoitus koskee myös urheiluammuntaa ampumaradoilla, jotka sijaitsevat kosteikkoalueella.

Suomi on sitoutunut EU:n kemikaalilainsäädännön mukaiseen tavoitteeseen vähentää sekä terveydelle että ympäristölle vaarallisen lyijyn käyttöä. Lyijy on pyritty korvaamaan vaarattomammilla aineilla aina, kun se on teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. Ongelmana on kosteikon määritelmä, joka Suomessa tarkoittaa esimerkiksi turvemaita. Tällöin merkittävä osa Suomen pinta-alasta kuuluu kiellon piiriin. (STM 2020, Metsästäjäliitto 2021)

Huomioitavaa on, ettei yksittäinen metsästäjä ei voi mitenkään olla varma, liikkuko hän kieltoalueella esimerkiksi talvisessa suometsässä. Esitetyn suojavyöhykkeen vuoksi kielto saattaa vaikeuttaa myös ampumaratojen toimintaa. Esityksen mukaan kosteikkoalueelta tavattava metsästäjä, jolla on hallussaan lyijyhauleja, rikkoo ampumiskieltoa, ellei pysty toisin osoittamaan. (Maaseudun tulevaisuus 2020)

Lyijyn tilalle tuleva teräs on lyijyä kovempi materiaali käyttää eikä välttämättä vanhemmilla haulikoilla ampuminen kestä niiden ampumista. Ampumaurheilussa lyijyä korvaavat materiaalit ovat kalliimmat hinnaltaan, joten kustannusten nousua on huomattavasti tiedossa ampumaurheilun harjoittelussa sekä kilpaillessa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) valvoo kiellon noudattamista pistokokein vuoden 2023 aikana yhteistyössä poliisin kanssa. Poliisi vastaa metsästyslain, kuten asianmukaisten lupien valvonnasta, ja Tukes patruunoiden markkinavalvonnasta. (Turvallisuus ja kemikaalivirasto 2023)

Opinnäytetyö on juridiikan aihealueen parista. Opinnäytetyön aihe on muodostunut Häijään urheilutarvikkeen metsästys- ja eräpuolen toimeksiantona. Opinnäytetyössä selvitetään haulikieltoa koskevan uudistuneen lainsäädännön seurauksena mahdollisia vaikutuksia metsästäjien ostokäyttäytymiseen. Opinnäytetyössä kartoitetaan, millainen vaikutus uudistuneella lainsäädännöllä on metsästäjien panosten ja aseiden ostamiseen jatkossa. Sekä miten uudistunut lainsäädäntö koetaan metsästäjien ja ampumaharrastajien parissa. Opinnäytetyö tuottaa uutta tietoa metsästäjien ostokäyttäytymisestä hyödynnettäväksi tilaaja yrityksen metsästys - ja eräpuolen käyttöön.

2 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyössä tutkitaan uudistuneen lainsäädännön myötä haulikiellon vaikutusta metsästäjien ostokäyttäytymiseen ja sen mahdollisia vaikutuksia harrastamiseen. Opinnäytetyön tutkimussuunnitelman vaiheessa keskeiset avainsanat ovat metsästys, lyijy ja lyijyhaulikielto, jotka kuvataan kattavasti.

2.1 Opinnäytetyön ongelma

Opinnäytetyössä selvitetään miten haulikieltoa koskeva uudistunut lainsäädäntö vaikuttaa metsästäjien ostokäyttäytymiseen. Opinnäytetyöongelma: Lyijyhaulikiellon myötä vanhojen aseiden käyttö vähenee metsästäjillä. Miten lyijyhaulikielto vaikuttaa metsästäjien ostokäyttäytymiseen?

Tutkimukselle on muodostettu seuraavat apukysymykset:

- Miten lyijyhaulikielto ilmenee metsästäjien ostokäyttäytymisessä?
- Miten lyijyhaulikielto vaikuttaa metsästysharrastukseen?
- Miten taustatekijät, kuten metsästyskunta tai harrastamisen kesto vaikuttavat metsästäjien ostokäyttäytymiseen?
- Kuinka paljon lyijyhaulikielto vaikuttaa metsästäjien jatkossa käyttämiin ampumatarvikkeisiin ja hallussa oleviin vanhoihin aseisiin?

2.2 Kohdeorganisaation esittely

Häijään Urheilutarvike on monipuolinen urheilun erikoisliike. Häijään Urheilutarvike Oy on perustettu vuonna 1981. Se on osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Sastamala, ja pääasiallinen toimiala urheiluvälineet, ulkoiluvälineet ja varusteet. Yhtiön

toimitusjohtaja on Marko Pohja. Yhtiön toinen toimiala on verkkokauppa. Erä- ja metsästystarvikkeen erikoisliike Erä Häijää (era.haijaa.com). Yhtiön Häijään Urheilutarvike Oy liikevaihto oli 3,14 miljoonaa ja tilikauden tulos 190 tuhatta. Liikevaihto nousi 37,3 % liikevoittoprosentti oli 7,6 % ja omavaraisuusaste 24 %. Tiedot perustuvat yhtiön viimeisimpään tilinpäätökseen vuodelta 2021. 09/2021 päättyneeltä tilikaudelta yhtiöllä oli 7 työntekijää.

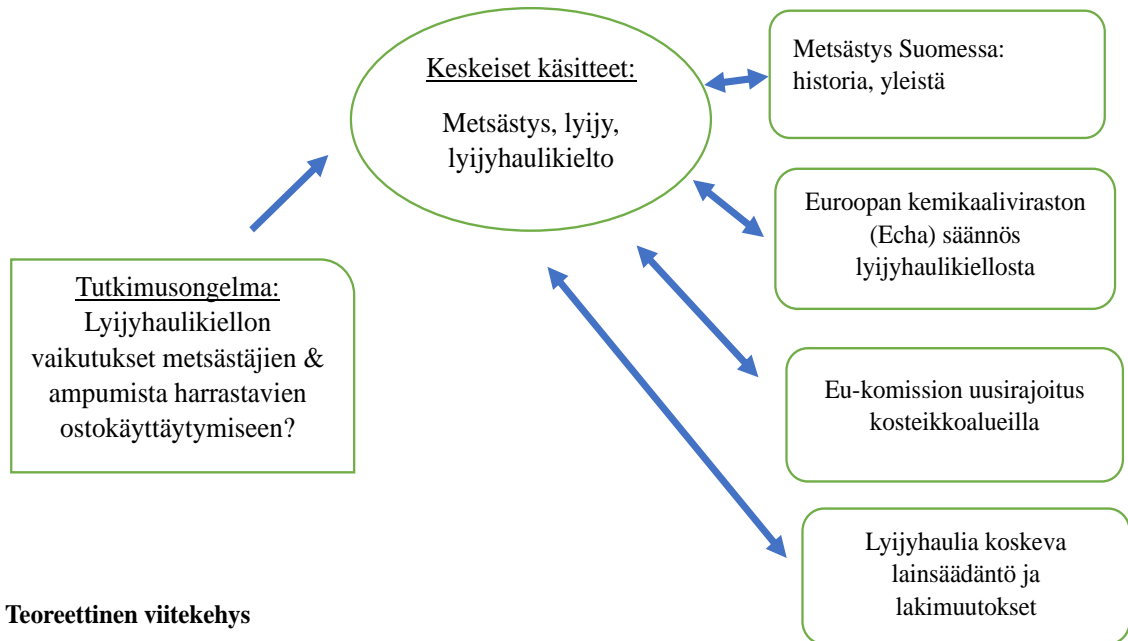
3. TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

3.1 Teoreettinen viitekehys

Opinnäytetyön teoriaosuudessa kuvataan metsästystä Suomessa, historiaa sekä yleisesti metsästystä harrastuksena. Keskeistä taustateoriassa on metsästyslaki ja lyijyn käyttö. Keskiössä on kuvattavana lyijyhaulikielto, sekä metsästyslakiin tulleet lyijyn käyttöä koskevat muutokset. Taustassa kuvataan mm. Eu-komission uutta rajoitusta lyijyhaulikieltoa koskien kosteikkoalueilla, sekä Euroopan kemikaaliviraston säännöstä lyijyhaulikiellosta. Opinnäytetyön tutkimuksen myötä saadaan uutta tietoa haulikiellon vaikutuksista metsästäjien ostokäyttäytymiseen, sekä harrastamiseen.

Teoreettinen viitekehys: Kuva 1.

Haulikiellon uudistunut lainsäädäntö – vaikutus metsästäjien ostokäyttäytymiseen

3.2 Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivisena eli määrällisenä kyselytutkimuksena. Aineisto kerättiin sähköistä FORMS-kyselylomaketta hyödyntäen. Kyselyn kohderyhmänä eli tutkittavana joukkona olivat metsästystä ja/tai ammuntaa harrastavat kuluttaja-asiakkaat opinnäytetyön toimeksiantajan erä- ja metsästystarvikkeita myyvässä liikkeessä. Alkuperäisen suunnitelman mukaan tavoitteena oli saada kattava otos analysoitavaksi ja otoskoko kasvatettiin suunnitteluvaiheessa. Tutkimuksen otoskoon tavoitteena oli saada vähintään 100 vastaajan vastaukset.

Koska määrällisen tutkimuksen avulla selvitetään lukumääriin ja prosentiosuuksiin liittyviä kysymyksiä, edellyttää se riittävän suurta ja edustavaa otosta. Aineiston keruussa käytettiin tutkimuslomaketta, jossa oli valmiita vaihtoehtoja. Määrällisen

tutkimuksen avulla kartoitetaan olemassa oleva tilanne. Määrällisessä tutkimuksessa ollaan usein kiinnostuneita erilaisista luokitteluista, syy- ja seuraussuhteista, vertailusta ja numeerisiin tuloksiin perustuvasta ilmiön selittämisestä, mikä kuvaa muuttujien eli mitattavissa olevien tekijöiden välisiä suhteita ja eroja vastaten esimerkiksi kysymykseen, miten usein tai kuinka paljon. Määrälliseen menetelmäsuuntaukseen sisältyy runsaasti myös erilaisia laskennallisia ja tilastollisia analyysimenetelmiä. (Vilkkä 2007, Jyväskylän yliopiston www-sivut, Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja)

Määrällistä tutkimusta tekevä tutkija joko vastaanottaa tutkimustiedon numeroina tai muuntaa itse laadullisen aineiston numeeriseksi. Tulokset esitetään numeroina, mutta olennainen tieto tulee myös avata sanallisessa muodossa. Lisäksi kuvataan, miten eri asiat liittyvät toisiinsa tai eroavat toisistaan. Tutkija noudatti määrällisen tutkimuksen menetelmää koko tutkimusprosessin ajan. (Vilkkä 2007, Jyväskylän yliopiston www-sivut, Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja)

Tutkija valitsi opinnäytetyöhön kvantitatiivisen (määrällisen) menetelmän, koska tavoitteena on kuvata miten paljon lakimuutoksen seurauksena lyijyhaulikielto vaikuttaa metsästäjien- ja ampumaharrastajien ostokäyttäytymiseen sekä harrastamiseen. Kyselylomakkeella on kysymyksiä, joissa vastausvaihtoehdot ovat valmiina, joten sen avulla sai mitattua lukumääriä ja prosenttiosuuksia. Tutkimus käsitteli lyijyhaulikieltoa koskevan lakimuutoksen vaikutuksia ja mahdollisia muutoksia, joita tutkittavassa ilmiössä oli tullut esille, näin nykytilanteen kuvaus saatiin selville. Kyselylomake, jossa vastausvaihtoehdot ovat valmiina, oli myös nopeampi täyttää. Tutkimusta tehdessä kuluttajista saatiin kattava otos ja he suostuivat vastaamaan kyselyyn, mikä ei vie heiltä joko ostoksilla käydessään suurta aikaa tai sähköisesti vastatessaan linkin kautta. Valmis kyselylomake testattiin ennen aineiston keräämistä. Lomakkeen testaaminen tarkoittaa, että tehdään koehaastattelu, -kysely tai -havainnointi. Testaajina voivat olla asiantuntijat (kollegat, ohjaajat) perusjoukkoon kuuluvat tai vastaavat henkilöt. (Vilkkä 2007) Käytettävissä oli FORMs-kyselylomake, josta saatiin koontina valmista raportointiaineistoa tarkasteluun ja analysoitavaksi. Analysointi aloitettiin havaintomatriisin tarkastelulla. Taulukko, johon muuttujia koskevat havainnot syötetään, kutsutaan havaintomatriisiksi. Havaintomatriisi on siis sama kuin aineisto. (Vilkkä 2007.)

Tulosten analysoinnissa tutkija käytti Excelin- taulukkolaskentaohjelmaa ja teki ristiintaulukointia. Ristiintaulukoinnilla tutkitaan muuttujien jakautumista ja niiden välisiä riippuvuuksia. Sekä mahdolliset avoimet vastaukset ryhmitellään numeraaliseen muotoon, kuten määrällisessä tutkimuksessa tulee tutkijan tehdä. Vastaukset ryhmitellään sen mukaan mitä aineistosta tulee löytymään. (Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja)

3.3 Opinnäytetyön aikataulu

Opinnäytetyön etenemisen aikataulu tarkentui prosessin aikana.

Alkukeskustelu ja projektisuunnitelman hyväksyntä oli vuonna 2021 tutkimusosaimien opintojaksolla. Teoriaosuuden kirjoittaminen aloitettiin vuonna 2022 ja viimeisteltiin keväällä 2023. Tutkimusaineiston kerääminen toteutettiin huhtikuussa vuonna 2023. Aineiston analysointi ja loppuraportin kirjoittaminen jäi keväälle v. 2023. Osallistuminen väliseminaariin ja loppuseminaariin kuului myös prosessiin.

4. KESKEISET KÄSITTEET

4.1 Metsästys

Metsästyksellä tarkoitetaan luonnonvaraisena olevan riistaeläimen pyydystämistä ja tappamista sekä saaliin ottamista metsästäjän haltuun. Metsästystä on myös pyyntitarkoituksessa tapahtuva riistaeläimen houkutteleminen, etsiminen, kiertäminen, väijyminen, hätyyttäminen tai jäljittäminen, koiran tai muun pyyntiin harjoitetun eläimen käyttäminen riistaeläimen etsimiseen, ajamiseen tai jäljittämiseen sekä pyyntivälineen

pitäminen pyyntipaikalla viritettynä pyyntikuntoon. (28.6.1993/615 Metsästyslaki, Ampuma-aselaki 9.1.1998/1)

Keskeisimmät motiivit metsästykseseen ovat saaliin tarjoama liha, turkis ja luut, kananhoito, sekä metsästyksen viihteellinen ja kulttuurinen arvo. Nykyään metsästyksen viihteellinen ja kulttuurinen arvo on korostunut, koska yhä harvempi on taloudellisesti riippuvainen metsästyksestä. Metsästyksen luonteen muuttuminen on vaikuttanut myös käytettyihin pyyntivälineisiin ja keinoihin. Metsästys on tältä osin muuttunut kivuttomampaan suuntaan. Metsästys on ollut useiden kansojen perinteinen elinkeino. Riistaa on pyydystetty ja niiden ruhot on hyödynnetty. Ruhon hyödyntäminen on vaihdellut suuresti kansoittain ja aikakausittain. Ruho on saatettu hyödyntää luita myöten, tai vain eläimen turkki on otettu hyötykäyttöön. (Suomen metsästäjäliitto 2021)

Metsästyskortin lunastaa Suomessa vuosittain noin 300 000 ihmistä. Väkilukuun suhteutettuna määrä on korkea verrattuna muihin Euroopan maihin. Suomalainen metsästys on ollut harrastuksena helposti tavallisten kansalaisten ulottuvilla. Metsästys on säilynyt yleisenä ja arvostettuna harrastusmuotona, jonka yhteiskunnallinen hyväksyttävyys on korkea. Metsästäjät tekevät Suomessa paljon vapaaehtoistyötä yhteiskunnan hyväksi muun muassa suorittamalla riistalaskentoja, sekä tarjoamalla viranomaisille suurriistavirka-apua esimerkiksi liikenteessä loukkaantuneiden tai vaaraa aiheuttavien hirvieläinten ja suurpetojen jäljestämiseksi, karkottamiseksi tai talteen korjaamiseksi. Metsästys oli pitkään lähes elinehto suomalaisille perheille. Erällä käytiin ravinnon ja turkisten haussa. Turkikset kävivät maksuvälineestä ja vielä myöhemminkin niistä saatiin merkittäviä lisäansioita. (Suomen metsästäjäliitto 2021)

Vaikka suomalainen eränkäynti onkin muuttunut vuosien saatossa enemmän harrastuksenomaiseen suuntaan, on metsästyksellä edelleen tärkeä merkitys sitä harrastaville henkilöille, heidän perheilleen ja yhteiskunnalle. Riistasta saadaan puhdasta villiruokaa, joka on monissa perheissä merkittävä jatke kaupasta ostetun ravinnon lisänä. Metsästysseuraan tai -porukkaan kuulumisen lisäksi yhteisöllisyyttä ja sosiaalisia

kontakteja. Harrastuksen parissa tapahtuva liikunta ja muu aktiivinen toiminta pitävät niin ihmisen mielen kuin kehonkin kunnossa. (Suomen metsästäjäliitto 2021)

Metsästyksen ollessa elinkeino on keskeistä, että saaliista saatava energia tai muu hyöty ylittää siihen käytetyn energian ja muut panostukset. Tästä syystä metsästyks on perinteisesti keskittynyt joko suuremman riistan metsästyksiksi tai pienriistan metsästyksiksi käyttäen erilaisia ansoja. Ansojen lisäksi keskeisiä pyyntivälineitä ovat olleet erilaiset keihäät ja jouset. Metsästyslakia sovelletaan metsästykseseen ja rauhoittamattomien eläinten pyydystämiseen ja tappamiseen sekä riistanhoitoon, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen ja koiran pitämiseen. (Suomen metsästäjäliitto 2021, Metsästyslaki 615/1993).

4.2 Lyijy

Lyijy on ihmisille ja ympäristölle myrkyllinen raskasmetalli. Se on hiiliryhmään kuuluva metallimainen painava alkuaine, jonka kemiallinen merkki on Pb. Lyijy on sinterävän harmaa, kiiltävä ja pehmeä metalli, jonka vetolujuus on huono. Ilmassa lyijy hapettuu ja sen pinnalle muodostuu nopeasti himmeän harmaa emäksinen karbonaatti-kerros. Lyijy ja kaikki sen yhdisteet ovat myrkyllisiä, ja nykyään lyijyn käyttöä pyritään vähentämään ympäristönsuojelullisista ja terveydellisistä syistä. Lyijy kuuluu jaksollisen järjestelmän hiiliryhmään ja on metallimainen kiinteä alkuaine ja suhteellisen pehmeä metalliksi. Lisäksi se kuuluu raskasmetalleihin ja sen vetolujuus on huono. (Tukes, Suomen metsästäjäliitto 2022, Naumanen ym. 2002, 31– 33).

Ympäristössä oleva lyijy on suhteellisen stabiili ja suhteellisen hitaasti liukeneva. Maa- ja kallioperässä on pieniä lyijypitoisuuksia luonnostaan, mutta esimerkiksi vielä 1980-luvulla benssiinin lisäaineena käytettiin yleisesti lyijyä ja se lisäsi lyijypitoisuutta varsinkin valtateiden varsilla ja kaupungeissa. Maaperän lyijyn taustapitoisuus Suomessa on noin 17 mg/kg. Muita lyijyn lähteitä ovat akkuteollisuus, kaivostoiminta, lyijymaalit, metsästyks ja ampumaratatoiminta. (Suomen metsästäjäliitto 2022, Naumanen ym. 2002, 31 – 33).

4.3 Lyijyhaulikielto ja lainsäädäntö

Suomessa lyijyhaulien käyttö on ollut kiellettyä vesilintujen metsästyksessä jo 1990-luvulta asti. Lyijyhauleja ei saa käyttää metsästyksessä kosteikkoalueilla tai niiden suojavyöhykkeillä. Kielto perustuu EU:n komission tammikuussa 2021 hyväksymään lyijyhaulirajoitukseen ja se tuli voimaan koko EU:n alueella 15.2.2023. Kielto ei koske hauleja, joiden lyijypitoisuus on alle yhden prosentin.

Kosteikkoalueiksi määritellään kaikki vesialueet, rantaruohikot ja suot sekä turvemaat, jotka voivat olla vesilintujen oleskelu-, muutto- tai pesimäpaikkoja. 100 metrin levyinen suojavyöhyke alkaa kosteikkoalueen ulkorajasta. Metsästyksen lisäksi lyijyhaulirajoitus koskee esimerkiksi kiellon vaikutusalueella olevia ampumaratoja, eli niissäkin lyijyhaulien käyttö on kiellettyä 15.2.2023 alkaen. Kiellon tarkoituksena on vähentää ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvia riskejä, joita kosteikkoalueilla ammuttavat lyijyhaulit aiheuttavat. Lyijyn ollessa ihmisille ja ympäristölle myrkyllinen raskasmetalli. (Tukes 2023)

Suomen metsästäjäliitto on ollut aktiivisesti mukana lyijyhaulikieltokeskustelun historiassa alusta alkaen ja tapahtumien välien sisältävän useita neuvotteluita päättäjien, sekä eri sidosryhmien kanssa. Vuonna 1990 Suomessa asetettiin työryhmä pohtimaan lyijyhaulien aiheuttamia ongelmia. Vuonna 1993 Lyijyhaulien käyttö kiellettiin vesilinnustuksessa. Siirtymäajaksi asetettiin kolme vuotta. Suomessa vuonna 1996 astui voimaan lyijyhaulien käyttökielto vesilinnustuksessa. Vuonna 2015 Euroopan komissio esitti pyynnön Euroopan kemikaalivirastolle, jotta se alkaisi valmistella ehdotusta lyijyhaulien käytön rajoittamisesta kosteikolla. Euroopan kemikaalivirasto (ECHA) julkaisi 2017 rajoitusehdotuksen lyijyhaulien käytön rajoittamisesta kosteikolla. Vuonna 2019 Euroopan komissio esitti pyynnön Euroopan kemikaalivirastolle, jotta se alkaisi valmistella ehdotusta lyijyhaulien, lyijyluotien sekä kalastuspainojen käytön rajoittamisesta. Suomi alkoi valmistella samanaikaisesti virallista kantaa lyijyhaulikieltoon. 11.6.2020 Maa- ja metsätalousvaliokunta käsittelivät rajoitusehdotusta. Molemmat valiokunnat vastustivat komission ehdotusta. 3.9.2020 REACH-komitean kokous pidettiin, jossa lopulta hyväksyttiin lyijyhaulien rajoitusehdotus. Suomi vastusti ehdotusta. 24/25.11.2020 EU:n parlamentti ja neuvosto hyväksyivät lyijyhaulien

rajoitusehdotuksen. 28.1.2021 Lyijyhaulirajoitus kosteikolla julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä. Rajoitus astui voimaan 20.päivää julkaisun jälkeen. 15.2.2023 Lyijyhaulirajoituksen siirtymäaika alkoi. 3.2.2021 Euroopan kemikaalivirasto (ECHA) julkaisi ehdotuksensa komissiolle lyijystä valmistettujen luotien, haulien ja kalastuspainojen käytön rajoittamiseksi. 15.2.2023 astui voimaan Euroopan komission hyväksymä lyijyhaulikielto. (Metsästäjäliitto 2023)

Lähes kaikki suomessa käytössä olevat metsästysaseet on valmistettu käyttämään pehmytmetallisia luoteja sekä haulilatauksia, eikä terästä tai vieläkin kovempia tai kalliita raskasmetalleja. Lyijyhaulien käyttökielto vaikuttaa vesilintujahtien lisäksi huomattavan laajasti myös muuhun haulikkometsästyksen. Tuhannet metsästyksen harrastajat joutuvat helmikuun puolivälissä luopumaan lyijyhaulien käytöstä monilla perinteisillä jahtialueilla. Kielto koskee kaikkea haulikkometsästystä ja -ammuntaa kosteikoilla ja niiden suojavyöhykkeillä. Vaikka laajennuksen tavoite on hyvä, sen täytäntöönpano ja valvonta on osoittautumassa hankaliksi. Syynä on kiellossa käytetty kosteikon määrittelmä, joka on käytännön kannalta edelleen epäselvä. (Metsästäjäliitto 2023)

Tukesin 2023 mukaan valvonnassa liikkeelle lähdetään neuvontapainotteisesti. Sisäministeriöstä on todettu, että seuraamuksista ei vielä tiedetä ja puuttumiskynnys alkuvaiheessa on hyvin korkea. Puhumattakaan, että ruvettaisiin ihmisiä sakottamaan. Ensisijaisesti pyritään neuvoin ohjaamaan ihmisiä oikeaan menettelyyn. Turvallisuus ja kemikaalivirastosta on todettu, että liikkeelle lähdetään neuvonta edellä. Myöhemmin metsästäjien avuksi on tulossa uudet lyijykieltoalueet kertova netti- ja älypuhelinsovellus. Sellaista ei tällä hetkellä ole netissä tai sovelluksena kännykkään, mutta sitä ollaan suunnittelemassa. Kiellon epäselvyys on aiheuttanut hankaluuksia myös haulikon patruunoita maahantuoville ja myyville yrityksille. Tällä hetkellä haulikon patruunoiden maahantuonti on vähentynyt ja ollaan epätietoisuudessa.

Tavallisesti moni maahantuojista on tähän aikaan vuodesta jo tehnyt seuraavan kauden patruunatilauksia, mutta nyt ei ole selvää, millaiset patruunat käyvät kaupaksi. (Tukes 2023, Metsästäjäliitto 2023.)

Haulikkometsästyksen ohella kiellon laajenemisella on vaikutuksia myös ampumaurheilijoiden harjoittelumahdollisuuksiin. Jo nyt niillä haulikkoradoista, joilla on arvioitu olevan kohonnut pohja- tai pintavesiriski, lyijyhauleilla ampuminen on kiellettyä. Haulikkometsästyksen ohella kiellon laajenemisella on vaikutuksia myös ampumaurheilijoiden harjoittelumahdollisuuksiin. Rataharjoittelu on metsästäjillekin ensiarvoisen tärkeää. Kansainvälisissä kilpailuissa, mukaan lukien olympialaiset, käytettävä haulimateriaali on lyijy niin trapissa kuin skeetissä. Huipputason ampujille tarvitaan jatkossakin yhä ratoja, joissa lyijyhauleilla ampuminen on sallittua. (Tukes 2023, Metsästäjäliitto 2021)

5. LYIJYHAULIEN KÄYTTÖ METSÄSTYS JA AMPUMAHARRASTUKSESSA

Lyijy on kuulunut elimellisenä osana tuliaseisiin kautta niiden historian. Lyijyn pehmeys, sitkeys ja edullinen hinta ovat yhdistelmä, jota ei saavuteta millään muulla materiaalilla. Lyijyn ominaisuudet ovat vaikuttaneet myös aseisiin ja useimmat nykyaikaisetkin aseet on optimoitu lyijyä ajatellen. Erilainen haulimateriaali – erilainen haulikko. Esimerkki lyijyn kieltämisen vaikutuksista löytyy kotimaasta, eli lyijyhaulien kiellosta vesilintujen metsästyksessä vuonna 1996. Tuolloin erityisesti maamme aktiivisilla vesilinnustusalueilla nähtiin nopea muutos asekanassa. (Metsästäjälehti 2021, Metsästäjäliitto 2023.)

Aiemmin haulikot olivat hyvin pitkälti samoja, joita nähtiin ja nähdään edelleen muuallakin, mutta lyijyn kieltäminen oli taitepiste ja nykyään itselataavien ja pumpputoimisten haulikoiden muodostamassa rintamassa ei ole enää juurikaan poikkeuksia.

Syy muutokseen löytyy korvaavista haulikonpatruunoista. Hyvin nopeasti kiellon jälkeen ainoaksi järkeväksi korvaavaksi haulimateriaaliksi osoittautui teräs, joka vie kevyempänä hylsystä enemmän tilaa kuin lyijy, vaatii korkeamman lähtönopeuden kuin lyijy ja vaatii suuremman haulikoon kuin lyijy. Tämä on johtanut nopeasti siihen, että perinteisestä 12/70 pesityksestä on siirrytty magnumeihin. Magnum-patruunoiden käyttäminen on taas ohjannut hankinnat itselataaviin, sillä niiden koneisto syö tehokkaasti rekyyliä (aseen laukaisusta syntyvä luodin liikesuunnan vastakkainen liike)

”rekyyli saa ampujan käden heilahtamaan taaksepäin”. Myös itselataavien yksipiip-
pisuus ja vaihtosupisteisuus helpottaa patruunoiden ja aseiden yhteensovittamista. Itse-
lataavien ominaisuudet ovat 1990-luvulta asti olleet teräshaulikäyttöä puoltavia, joten
siirtyminen niihin on ollut luonnollista. Nykyisistä päällekkäispiippuisista suurin osa
on teräshaulikelpoisia, mutta ne eivät kesytä suorituskykyisten teräshaulilatausten re-
kyyliä, joka on laukausmäärien kasvaessa epämiellyttävä. (Metsästäjälehti 2021, Met-
sästäjäliitto 2023)

Metsästäjäliiton lausunnon mukaan: kun lyijy kielletään muussakin metsästyksessä,
teräs on ainoa haulimateriaali, jolla lyijyn korvaaminen on mielekäästä ja isossa mitta-
kaavassa edes mahdollista. Korvaavien luotien vaikutus kiväärikalustoon näkyy to-
dennäköisesti hitaammin kuin haulikkopuolella, sillä vaihtoehtoiset luodit eivät tuo
mukanaan merkittäviä muutoksia ampumiseen tai ampumatuntumaan. Osa kaliipe-
reista on vaarassa tippua historian syövereihin, joka saattaa aiheuttaa jossain määrin
kaluston päivittämistä. Niiden kaliipereiden, joiden käyttöä pitää hengissä enää muu-
tama valmistaja yksittäisillä patruunamalleillaan, jatko on lyijystä luopumisen myötä
vaakalaudalla.

Lakiehdotus on laadittu siinä muodossa, että lähes kaikki metsästys ja jopa ampuma-
harrastus ampumaradoilla tulee kielletyksi. Suomen Metsästäjäliiton näkemyksen mu-
kaan päätöksen myötä lyijyhaulien käyttö metsästyksessä ja ampumaradoilla päättyy
suurimmassa osassa Suomea siirtymäajan jälkeen. Suomalaisten metsästäjien kannalta
tilanne on erityisen hankala, sillä kaikki Suomen suo- ja turvemaat luetaan kosteikoiksi
ja reuna-alueineen tämä käytännössä kieltää kaiken metsästyksen. (Metsästäjälehti
2021, Metsästäjäliitto 2023, Metsästys ja kalastus 2021, s. 76 - 77).

Ampumaratojen toiminta on myös lakisääteistä. Haulikkoradoilla lyijypitoisuudet
ovat laajemmalla alueella kuin pistooli- ja kivääriammunnassa, koska ampumasekto-
rit ovat laajemmat ja haulikolla ammuttaessa luodit kerääntyvät taustapenkkoihin.
Haulikkoradoilla myös kuormitus on suurempaa johtuen suuremmasta kerta-annok-
sesta, joka on haulikolla ammuttaessa 24 grammaa ja kiväärillä alle 10 grammaa lau-
kausta kohti. Haulikolla ammuttaessa laukauksia kertyy helposti jopa yli sata, mutta
luodikko (kivääri) ammunnoissa laukausmäärät jäävät huomattavasti pienemmiksi.
Haulikkoradat tarvitsevat tilaa jopa yli 10 hehtaaria etteivät haulit leviä

ampumaradan ulkopuolelle. Ammutut kiekot jäävät noin kahden hehtaarin alueelle ampumapaikasta. Haulikolla ammuttaessa haulit jäävät maan pinnalle ja luodikoilla ammuttaessa luodit uppoavat muutamien senttimetrien syvyyteen. Tämä seikka vaikuttaa aineiden kulkeutumiseen, koska maanpinnalle jääneet lyijyhiukkaset sitoutuvat maan humukseen ja orgaaniseen ainekseen, mutta pinnan alle uponneet luodit eivät pysty reagoimaan alueen sitovien aineiden kanssa. (Naumanen ym. 2002, 23,27)

6. TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TULOKSET

6.1 Kvantitatiivinen kyselytutkimus

Metsästäjien ostokäyttäytymistä tutkittiin määrällisenä vakiodulla kyselytutkimuksella, digitaalisessa muodossa toteutetulla kyselylomakkeella. Myös paperilomakkeilla samaan kyselylomakkeeseen vastaaminen oli mahdollista. Vakiodulla tutkimuksella pyritään saamaan ja keräämään sama asiasisältö kaikilta vastaajilta samalla tavalla. (Vilka 2015, 94) Toimintamalli sopii hyvin kvantitatiiviseen tutkimukseen. Digitaalisena alustana käytettiin Microsoft Forms- kyselytyökalua.

Opinnäytetyöhön toteutettu kyselytutkimus julkaistiin otsikolla ”Kysely metsästäjille”. Vastauksia kerättiin Metsästäjäverkoston kautta hyödyntäen kahta eri metsästäjien WhatsApp verkostoa, sekä paperilomakkeilla tilaajaorganisaatiossa. Tutkimuksen aineiston keruu toteutettiin huhtikuussa 2023 ja vastausaika oli kaksi viikkoa.

Ennen kyselyn julkaisua, kyselylomake testattiin testiryhmällä, mikä koostui Häijään Urheilutarvikkeen Metsästys ja eräpuolen ammattilaisista. Kyselylomake on opinnäytetyön liitteenä (LIITE 1). Kyselyn perusjoukko, joilta tutkimuksessa haluttiin vastauksia saada, olivat metsästäjiä tai ammuntaa harrastavia. Kyselyyn vastasi 126 verkossa, sekä 10 vastaajaa paperilomakkeella eli yhteensä 136 vastaajaa.

Kyselyn vastaamisen ajankohdaksi oli määritelty kaksi viikkoa huhtikuussa ja kyselyn keskimääräinen vastaamisaika oli alle 10 minuuttia. Kyselyn ajankohdaksi määriteltynä aikana saatiin vastauksia vaadittu määrä vastaamaan lyijyhaukiellon vaikutuksista metsästäjien ostokäyttäytymiseen. Kyselyn kysymykset pyrittiin pitämään selkeinä, ja helppolukuisina sekä nopeasti vastattavissa.

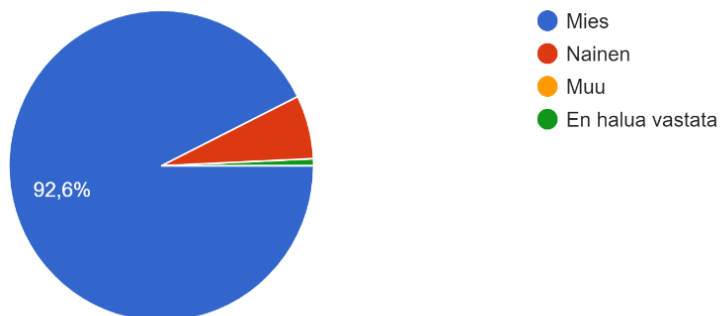
6.2 Tutkimuksen tulokset

Tässä luvussa käydään läpi tutkimustulokset. Ensimmäisenä käsitellään vastaajien taustatietoja. Tämän jälkeen käydään läpi vastauksia kyselylomakkeen mukaisessa järjestyksessä. Luvun lopussa on pohdinta ja johtopäätökset, samalla arvioiden eettisiä kysymyksiä ja pohditaan luotettavuutta. Kyselyyn vastaajia oli yhteensä 136 ja kaikki vastaukset olivat käyttökelpoisia. Osa vastaajista jätti vastaamatta joihinkin kysymyksiin, sillä kysymyslomakkeelle ei ollut laadittu pakollista vastausta jokaiseen kohtaan.

Taustatiedoista:

Sukupuoli

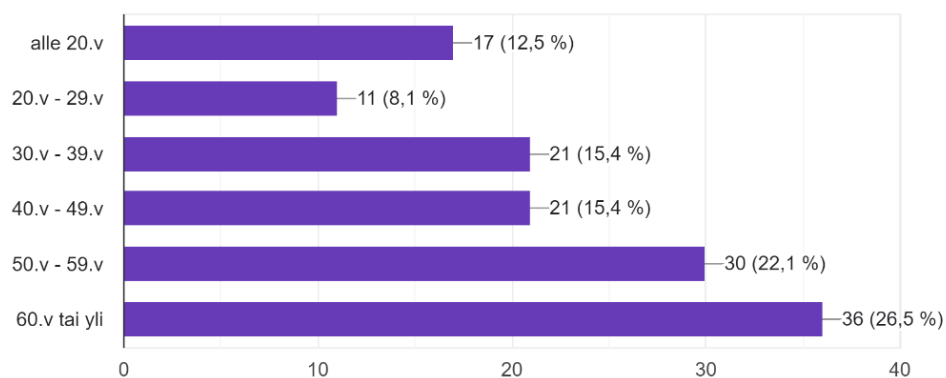
136 vastausta

Vastaajista selvästi suurin osa oli miehiä, joita oli yhteensä 126 ja naisia oli vastaavasti 9, sekä yksi ilmoitti, ettei halua vastata.

Ikä

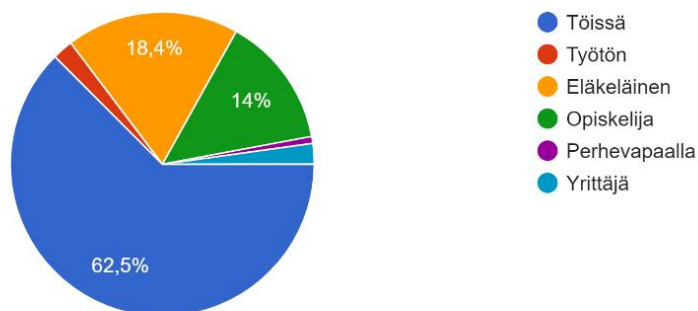
136 vastausta

Vastauksia saatiin kaikista ikäluokista, mutta enemmistö vastaajista kuului yli 60.v tai yli ikäluokkaan (26,5 %). Vähiten vastauksia saatiin 20.v- 29-vuotiaiden luokasta, joiden osuus oli 8,1 % vastaajista. Nuorten alle 20.vuotiaiden vastausten määrän korkeampi prosentti yllätti positiivisesti ja vastaajien %-osuus tässä ikäluokassa oli 12,5 %. Kuitenkin jokaisesta ikäluokasta saatiin vastauksia.

Työtilanne

136 vastausta

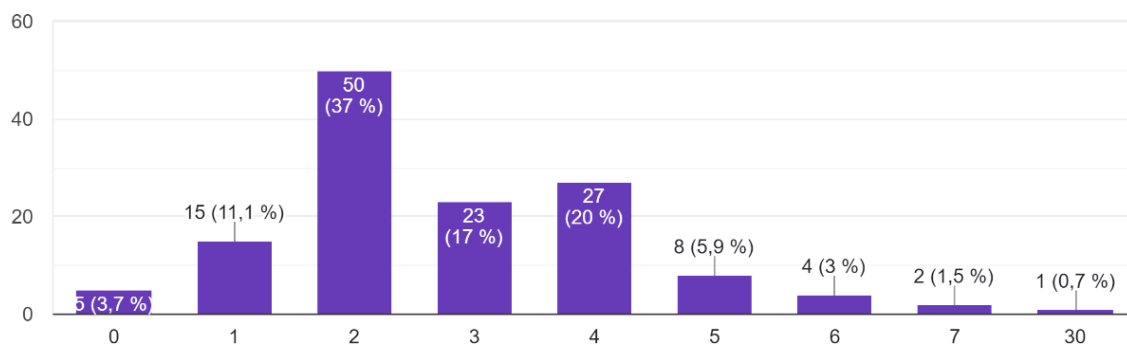

Ostokäyttäytymistä tutkittaessa tarkasteltiin taustatiedoissa myös työtilannetta ja muita vastaajien taloudelliseen tilanteeseen vaikuttavia asioita. Vastaajista 62,5 % ilmoitti käyvänsä töissä ja lisäksi yrittäjinä ilmoitti toimivan 2,2 % vastaajista. Eläkeläisten osuus vastaajista oli 18,4 %. Työttömiä ilmoitti olevan 2,2 %, opiskelijoita 14 % ja perhevapaalla 0,7 % vastaajista.

Kotikunnan kohdalle vastaajat ilmoittivat 31 eri kuntaa ja osa vastaajista oli ilmoittanut kotikunnan kohdalle maakunnan, lisäksi neljä vastaajaa jätti kohdan tyhjäksi. Samoin pääasiallisia metsästyskuntia oli yli neljäkymmentä ja osa vastaajista ilmoitti maakunnan, jossa pääasiallisesti metsästää. Eniten pääasiallisesti metsästyskunnaksi ilmoitettiin Pirkanmaan eri kuntia, sekä useita kuntia Satakunnasta ja Pohjanmaalta, joten vastauksia saatiin laajalta metsästysalueelta.

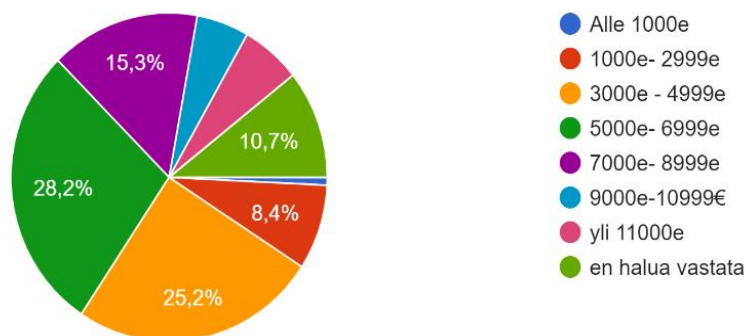
Samassa taloudessa asuvien lukumäärä

135 vastausta

Samassa taloudessa asuvien lukumäärä oli pääsääntöisesti kahden ja neljän henkilön välillä. Suurin vastausten osuus eli 37 % vastaajista ilmoitti asuvan kahden hengen taloudessa. Yksin asuvia oli 3,7 % vastaajista. Yhden vastauksen kohdalla oli ilmoitettu 30 hengen talous, vastauksesta ei ilmennyt oliko kyseessä virhe. Kyselylomakkeella vastaaja itse kirjasi kysymyksen kohdalla avoimelle riville määrän, joten merkintä saattoi olla vastaajan kirjausvirhe. Asuiko lapsia samassa taloudessa kysymyksen kohdalla 61 vastaajaa (44,85 %) ilmoitti, ettei ollut yhtään ja 64 vastaajista (47,06 %) ilmoitti, että alaikäisiä lapsia oli samassa taloudessa. Tyhjäksi vastauksen jätti 11 vastaajaa (8,09 %).

Talouden yhteenlasketut keskimääräiset tulot kuukaudessa, ennen veroja ja muita vähennyksiä
131 vastausta

Ostokäyttäytymistä tutkittaessa tulot ovat yksi tekijä, joiden mukaan kuluttajia tarkastellaan. Sosiaaliluokkiin jakoa käytetään ulkomaisissa tutkimuksissa paljon, mutta Suomessa jaetaan pääsääntöisesti tuloluokkiin: pienempituloiset, keskiluokkaiset ja suurempituloiset. Tutkimusten mukaan samaan sosiaaliluokkaan kuuluvat kuluttajat käyttäytyvät usein samansuuntaisesti; eli tavalla, joka on sovelias juuri kyseiselle luokalle. (Kotler & Armstrong 2006, 141.) 10,7 % vastaajista ilmoitti, ettei halua vastata kysymykseen ja myös avoimessa palautteessa kommentoitiin, miksi tuloja kysytään.

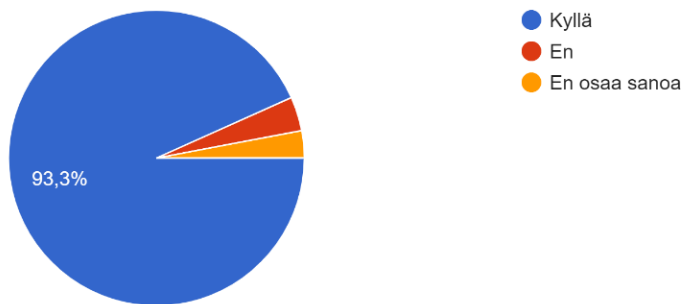
Talouden keskimääräiset tulot kuukaudessa ennen veroja ja muita vähennyksiä kysymykseen vastauksia saatiin eniten keskimääräiset tulot/kk:ssa 5000e-6999e, eli 28,2 % vastaajista. Vastaajista 6,1 % ilmoitti talouden keskimääräiset tulot kuukaudessa

olevan yli 11 000e. Huomioitava on, ettei kuviossa vertailtu samassa taloudessa asuvien määrää ja keskimääräisiä tuloja keskenään, eikä ole nähtävissä, kuinka tulot jakautuvan samassa taloudessa asuvien määrän mukaan tai miten yksin asuvien kohdalla. Kuvion jakautuminen tasaisesti näyttää ihan normaalilta Suomalaiseen yhteiskunnan tuloluokkiin verrattuna, eikä erityisiä silmiinpistäviä poikkeamia jakaumassa kuvaamaan ostokäyttäytymistä.

Harrastamisen kestoa kysyttiin avoimella kysymyksellä. Metsästysharrastuksen keston keskiarvoksi tuli vastaajien joukossa 25,2 vuotta. Vastaajajoukko koostui siis pääsääntöisesti pitkään metsästystä ja ampumista harrastaneista. Sillä myös ampumaharrastuksen keston keskiarvoksi vastaajajoukolla tuli 24,9 vuotta. Ampumaharrastusta sekä metsästystä harrastaneita alle 5.vuotta oli vastaajissa 8 henkilöä molemmissa vastauksissa eli alle 6 % vastaajista.

Lyijyhaukikielto, aseet ja ampumatarvikkeet:

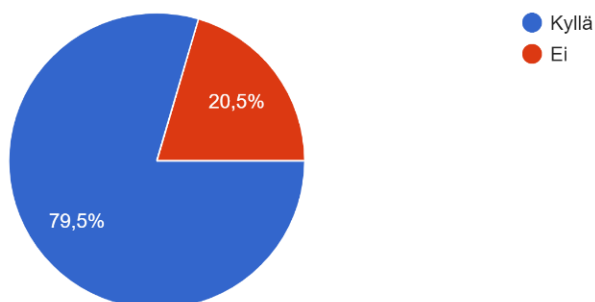
Tiedätkö, että lyijyhaukien käytön rajoittaminen kosteikkoalueilla astui voimaan Suomessa 15.2.2023
134 vastausta

Lyijyhaukikiellon käytön rajoittaminen oli hyvin tiedossa tutkimukseen osallistuneilla. Vastaajista 93,3 % tiesi lyijyhaukien käytön kiellon rajoittamisen astuneen voimaan alkuvuodesta, kun taas 3,7 % vastaajaa ei ollut tietoisia ja 3 % vastaajista ei osannut sanoa.

Onko käytössäsi tai omistuksessasi useampia haulikoita?

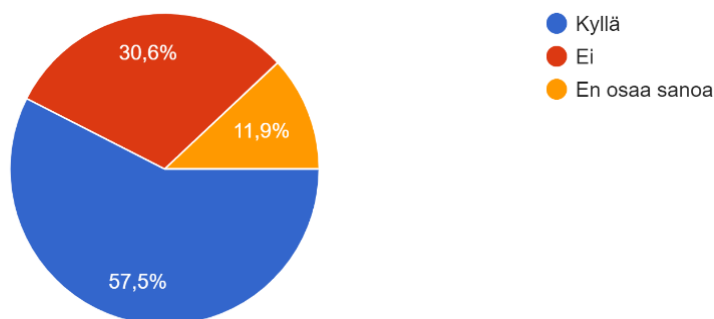
132 vastausta

Useamman haulikon käyttäjiä tai omistajia oli 79,5 % vastaajista. Kysymykseen onko käytössäsi tai omistuksessasi useampia haulikoita vastasi ei 20,5 % vastaajista, eli käytössä, omistuksessasi oli joko yksi tai ei ollenkaan.

Onko käytössäsi tai omistuksessasi olevista haulikoistasi teräshaulikelvoton?

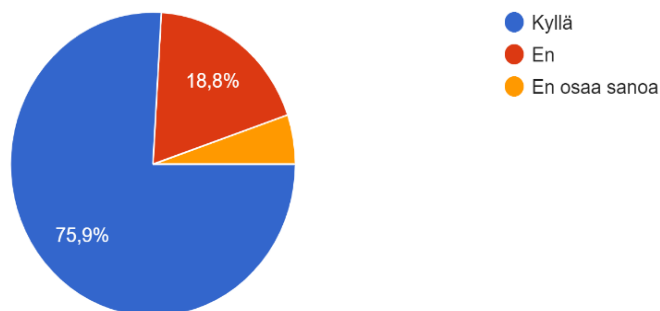
134 vastausta

Vastaajista 57,5 % (77 vastaajaa) ilmoitti omien käytössä olevien haulikoiden olevan teräshaulikelvottomia. 30,6 % (41 vastaajaa) kertoi, ettei ole haulikoista teräshaulikelvottomia. Vastaajista 11,9 % ei osannut sanoa ja 2 vastaajaa jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen.

Oletko jo aikaisemmin käyttänyt korvaavia haulimateriaaleja

133 vastausta

75,9 % vastaajista ilmoitti käyttäneensä jo aiemmin korvaavia haulimateriaaleja, kun taas 18,8 % vastaajista ei ollut vielä aikaisemmin käyttänyt korvaavia haulimateriaaleja. Vastaajista 5,3 % ei osannut sanoa oliko käyttänyt korvaavia materiaaleja jo aiemmin. Kolme vastaajaa oli jättänyt kysymykseen vastaamatta.

Panosten ostamiseen käytettävät summat (euroa/metsästyskausi) vaihtelivat suuresti vastaajien kesken n.25 eurosta 2500 euroon. Keskiarvoksi tuli oli 503euroa metsästyskaudella panosten ostamiseen käytettäväksi summaksi. Muutama vastaajista vastasi vain sanallisesti kysymykseen, eivätkä lisänneet summatietoa esim. ”perheen sisällä toisen metsästäjän kanssa yhteisesti hankitaan” tai ”moneen vuoteen en ole ostanut yhtään”.

Avoimella kysymyksellä kartoitettiin metsästäjien omaa näkemystä, miten lyijyhauli-kielto vaikuttaa ostokäyttäytymiseen. Vastaajista 18,75 % vastasi, ettei tule vaikuttamaan mitenkään ja 8,75 % vastaajista sanoi, ettei vielä tiedä miten tulee vaikuttamaan ja 70 % vastaajista kuvasi avoimeen vastaukseen sanallisesti, että kyllä tulee vaikuttamaan ostokäyttäytymiseen. Vastaajista 2,5 % jätti vastaamatta kysymykseen.

Kahdella avoimella kysymyksellä kartoitettiin myös vastaajien kokemusta lyijyhaukiellon vaikutuksesta metsästys- ja ampumaharrastukseen.

Koetko jatkossa lyijyhaukiellon vaikuttavan metsästysharrastukseen?

Kyllä	Ei	En osaa sanoa
87,40 %	10,24 %	2,36 %

Koetko jatkossa lyijyhaukiellon vaikuttavan ampumaharrastukseen?

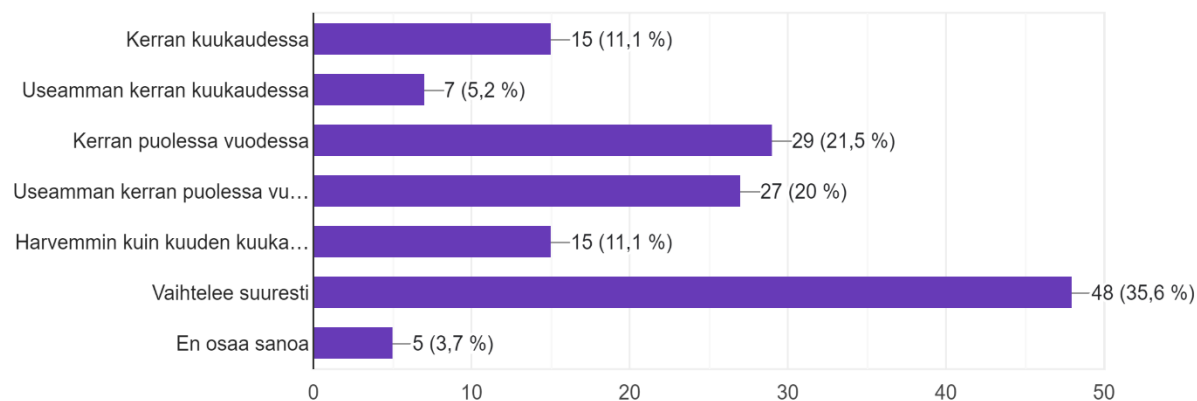
Kyllä	Ei	En osaa sanoa
86,07 %	10,66 %	3,28 %

Yli 80 % vastaajista kokivat molemmissa kysymyksissä, että lyijyhaukielto tulee jollain tavalla vaikuttamaan omaan metsästys ja ampumaharrastukseen.

Avoimella kysymyksellä kysyttiin myös: Metsästätkö alueilla, joissa jatkossa saa vielä käyttää lyijyhaukeja? Vastaajista 90,15 % vastasi kyllä metsästävän jatkossakin alueilla, jossa saa lyijyhaukia käyttää.

Mitkä ovat metsästysharrastuksesi edellyttämät ostoskäyntikerrat?

135 vastausta

Vastaajien metsästysharrastukseen liittyviä ostokäyntikertoja kysyttäessä eniten vastauksia (35,6 %) tuli kohtaan vaihtelee suuresti ja 3,7 % vastaajista kokivat, ettei osaa sanoa ostokäyntikertoja. Kerran puolella vuodessa vastasi 21,5 % ja useamman kerran puolella vuodessa vastasi 20 % vastaajista.

Kysyttäessä avoimella kysymyksellä: Menevätkö aseesi vaihtoon lyijyhaukiellon myötä vai miten menettelet? Vastaajista 6,92 % vastasi, että aseet menevät vaihtoon ja loput vastaajista (93,08 %) totesivat, ettei mene aseet vaihtoon. Vaihtelua avoimissa vastauksissa menettelyä koskevissa kommenteissa oli paljon, muutama vastaajista oli jo vaihtanut aseensa uuteen.

”Ei mene, koska on muitakin haulivaihtoehtoja, kuin teräshaulit.”

”Ei mene. Vaihtoehtoja on sen verran paljon kaapissa”.

”Haulikko on kelvoinen muiden kuin lyijyhaukien ammuntaan.”

”Uudemmallalla haulikollani, jota enimmäkseen käytän voi ampua myös korvaavia materiaaleja eli ei.”

”Ei, kokeilen terästä, ja korvaavia hauleja. eivät mene, vanhoihin ostetaan erikoispaukkuja tai käytetään vain alueilla, joissa saa käyttää jatkossakin lyijyä.”

” Ei mene. Kestää korvaavat patruunat.

”Ammun korvaavilla ja aseseppä muokkaa osan aseista teräskelpoisiksi.”

” Ei, mutta joku jää olemattomalle käytölle.”

7. POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1 Tulosten tarkastelu

Määrällisessä tutkimuksessa tuloksia kuvataan taulukoin, kuvioin, tunnusluvuin ja tekstinä. Tutkija päättää tulostensa esitystavan. Määrällisten tulosten esittämisen tulee olla objektiivista eli tutkijasta riippumatonta. (Vilkkä 2007, 135). Eikä tutkija saa tietoisesti esittää tuloksia niin, että lukija saa tuloksista väärän tai tarkoitushakuisesti painottuneen kuvan. (Valli 2001b, 161 & Vilkkä 2005, 169).

Tässä opinnäytetyössä on keskeiset tulokset esitetty edellä kuvioin ja tunnuslukujen avulla, sekä sanallisesti. Kuvioita on käytetty antamaan yleiskuvaa jakaumasta, sekä havainnollistamaan ja painottamaan tiedon ominaisuuksia. Tunnusluvut ovat toimivia, kun tarkoituksena on esittää yhtä lukua koskeva informaatio. (Vilkkä 2007, 135). Kuviot antavat selkeän kuvan otoksen jakaumasta, joten opinnäytetyössä on esitetty tuloksia monessa kohden kuvioiden tuella.

Määrällisessä tutkimuksessa on tavoitteena, että tulokset eivät jää vain numeroiksi. Tutkijana olen pyrkinyt hahmottamaan ja esittämään tuloksia sekä niiden merkitystä tutkimusongelmani kannalta. Tulosten tulkinnan jälkeen olen tehnyt niistä johtopäätöksiä. Huomioitavaa opinnäytetyön tulosten esittelyssä on se, että määrällisen tutkimuksen raportissa kirjoitetaan vain olennainen tuloksista ja olennaisia tuloksia ovat ne luvut, jotka tuovat esille aineistossa ilmeneviä eroja.

Kyselyyn 136 vastanneesta taustatiedoista ilmeni, että miehiä oli suurin osa kyselyyn osallistuneista ja yli 60.vuotiaiden ikäluokka oli suurin, sekä töissä käyvien osuus. Enemmistö kotitalouksista olivat pääsääntöisesti kahden hengen talouksia ja keski-ikä luokkaa tulotasoltaan. Metsästystä ja ampumaharrastusta olivat vastaajat harrasteet pitkään ja harrastuslajien ympärillä tapahtuvat muutokset, kuten lyijyhaulikiellon käytön rajoittaminen kosteikolla ja voimaantulo oli hyvin vastaajilla tiedossa yli 93%: lla. Harrastajilla oli käytössä useampia haulikoita ja osa vastaajista oli jo siirtyneet aiemmin korvaaviin haulimateriaaleihin tai vaihtanut asetta. Lyijyhaulikiellon vaikutus

omaan ostokäyttäytymiseen oli tunnistettu ja vastaajista 70 % kokivat, että tulee vaikuttamaan. Vastaajat kokivat, että jatkossa joutuu tarkemmin miettimään ostokset, oli tiedostettu, että haulikon joutuu vaihtamaan teräshauleja kestäväksi. Lakimuutoksen seuraukset nähtiin vahvasti omien kulujen nousuna korvaavien haulien kustannusten kasvaessa, vastaajat kuvasivat avoimesti, että vähentävät metsästämistä ja harrastamista voimakkaasti. Osa ilmoitti lopettavansa joillakin alueilla oman metsästyksen kokonaan. Korvaavien haulien ostaminen oli harkinnassa ja osa oli päättänyt siirtyä ostamaan ja käyttämään niitä. Vastauksista tuli esille, että muutoksen oli jo varauduttu etukäteen hankkimalla panoksia ja samalla lyijyhaulien käytön rajoituksen enemmistö vastaajista koki negatiivisena muutoksena omaan harrastamiseen.

Epäselvyyttä vastaajissa aiheutti kosteikon määritelmä, koska vielä vastaushetkellä ei ollut tarkkaan tiedossa, mitkä alueet luokitellaan kosteikoksi, joten ei oltu varmoja siitä jatkuuko oma metsästäminen alueilla, joissa saa käyttää lyijyhauleja.

” En osaa sanoa. Lakiuudistuksen sisältö vielä vähän epäselvä ”

”Vaikea sanoa, kun ei tiedä minkälaiset lätäköet ja pellon ojat tulkitaan kosteikoiksi”

Metsästysharrastuksen edellyttämät ostokerrat vaihtelivat vastaajien keskuudessa ja vastauksissa ostotapahtumiin käytettävistä summissa metsästyskauden aikana oli isoa hajontaa, vaikka vastauksista ilmeni, että vaikuttaa kasvattavan harrastajien kustannuksia, silti tutkimustuloksista ei voida suoraan päätellä vaikuttaako muutos suoraan yksittäisten ostokertojen määrään, koska tutkimuksessa ei tarkasteltu tyypillisen yhden ostokerran kustannuksia. Metsästystä ja ampumista harrastavien vastaajien vastauksissa yli 90 prosentilla vastaajista korostui, että jatkossakin nykyiset aseet pidetään pääsääntöisesti itsellä, joko käyttämällä korvaavia panoksia tai metsästetään jatkossa niillä alueilla, jossa lyijyn käyttö sallittua. Haulikkometsästäjät tulevat siirtymään käyttämään teräshaulipanoksia. Osa vastaajista totesi, että hankkii uuden aseensa, mutta kuitenkin vastaajista vain 6,92 % suunnitteli aseensa vaihtoa lyijyhaulikiellon seurauksena. Tutkimuksen tulos tukee yleistä ilmiötä metsästäjien ja ampumista harrastavien keskuudessa, että osa vaihtaa vanhan aseensa soveltuvaan uuteen ja toistaiseksi lyijyhaulikiellon käytön rajoittamiseen liittyy epätietoisuutta, eikä osata vielä tarkoin

arvioida vaikutuksia omaan ostokäyttäytymiseen, joten aseiden vaihtaminen uuteen ei vielä korostunut vastaajien keskuudessa.

Euroopan unionin lyijyhaulirajoitukset kosteikoilla ja niitä ympäröivillä sadan metrin suoja-alueilla ovat nyt voimassa. Tutkimus tulokset tukevat metsästäjäliiton kanssa yhtenäistä näkemystä, että rajoitus vaikuttaa voimakkaasti haulikkometsästyksen. Jos metsästää lyijyhauleilla, joutuu metsästäjä suunnittelemaan metsästämistä tarkasti, sillä suuressa osassa maata liikkuva metsästäminen lyijyhaulipanoksilla on haastavaa. Kosteikot ja kosteikkojen sadan metrin suoja-alueet rajaavat luvalliset alueet niin rikkonaisiksi, että todennäköisesti korvaavien haulimateriaalien käyttöön siirrytään nopeasti ja suosiolla. Tutkimuksessa ilmeni, että iso osa haulikkometsästäjistä siirtyy käyttämään teräshaulipanoksia. Vastauksissa ilmeni, että on huomioitava ennen siirtymistä teräshauleihin, millaisia teräshaulipatruunoita omalla haulikolla voi ampua. Vanhojen aseiden kohdalla oli muutamalla suunnitelmissa aseiden vaihto ja osa arvioi vanhan täyssuppean piipun avaruttamista puolisuuppeaksi, jos se oli oman aseiden suhteen mahdollista.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuus (reliabiliteetti) tarkoittaa tutkimuksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Reliabiliteetti arvioi tulosten pysyvyyttä mittauksesta toiseen. Kysymys on siis tutkimuksen toistettavuudesta. Tutkimus on luotettava ja tarkka, kun toistetussa mittauksessa saadaan täsmälleen sama tulos riippumatta tutkijasta. (Vilka 2005, 161; Hirsjärvi ym. 2005, 216.) Validiteetilla puolestaan tarkoitetaan tutkimuksen pätevyyttä eli sen kykyä mitata tismalleen sitä, mitä on tarkoitus. (Hirsjärvi ym. 2009, s. 231.)

Tämä tutkimus voitaisiin uusida, mutta jos tutkimus olisi toteutettu jo paljon aikaisemmin esimerkiksi vuotta aikaisemmin, ennen Euroopan unionin lyijyhaulirajoitusta kosteikolla koskevaa lakiuudistusta voisivat mahdollisesti saadut tulokset poiketa nyt saaduista vastauksista, koska vastaajien tieto muutoksesta olisi vähäisempää kuin nyt rajoituksen voimassaollessa. Nyt toisen tutkijan laatima vastaava tutkimus

todennäköisesti antaisi samansuuntaiset tulokset. Tutkijan omia näkemyksiä tai olemassa olevaa teoretietoa ei ole huomioitu tutkimuksen aineiston analysoinnissa, sillä se on pyritty sulkemaan pois raportointivaiheessa.

Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen luotettavuutta arvioitiin jo tutkimuksen aikana eri vaiheissa. Tutkimuksessa kaikki vastaajat vastasivat samaan kyselylomakkeeseen sovitun ajanjaksona ja tulokset ovat samanlaisia. Tutkimuksessa käytetty kyselylomake mittasi hyvin tutkittua ilmiötä ja määrällinen tutkimus sopi tutkimusmenetelmäksi tarkastella lyijyhaulikiellon rajoituksen vaikutuksia metsästäjien ostokäyttäytymiseen. Kyselylomakkeella kysyttiin yhdenmukaisesti eri kysymyksiä samaa asiaa, jotta saatiin koottua vakuuttavampaa tietoa. Toistuvia ilmiöitä pyrittiin havainnoimaan ja tuloksia verrattiin keskenään. Tutkimustuloksissa esiintyi tyypillinen yhtenäinen näkemys ja vastaukset tukivat toisiaan, eikä mittauksesta tullut esiin ilmiötä, että tutkimustulos olisi satunnainen. Tutkimuksen kysymykset oli laadittu yksiselitteisiksi ja testattu ennen aineiston keruuta. Tutkijan näkemys on, että jos sama tutkimus uusittaisiin samoissa olosuhteissa, tutkimustulokset olisivat samansuuntaisesti. Tutkimustulokset vastaavat siihen mihin tutkimuksella haluttiin vastaus.

Tutkimuksen validiteetin koetaan oleva hyvä silloin, kun tutkimuksen kohderyhmä ja kysymykset ovat oikeat. Tässä tutkimuksessa alkuun tutkija pohti tarkoin valittua menetelmää ja tarkasteli, saako kyselylomakkeella mitattua juuri sitä mitä halutaan selvittää. Tutkimuskysymykset suunniteltiin tarkoin ja myös yhteistyössä toimeksiantajan kanssa, jotta saataisiin juuri sitä tietoa, jota haluttiin kerätä. Käytetyllä menetelmällä saatiin kattava otos ja korkea vastausprosentti, vaikka tutkija alkuun pohti tarkoin, miten varmistaa, että kohderyhmän kiinnostuu tutkimuksesta ja vastaavat kattavasti kyselyyn. Tutkimuksen validiteetti tulosten näkökulmasta tukee mittauksen jälkeen tehtyjä päätelmiä. Saatu tutkimusaineisto oli riittävä päätelmien tekoon ja tukemaan tutkijan laatimia johtopäätöksiä. Tutkimusprosessi on pyritty kuvaamaan opinnäytetyössä yksityiskohtaisesti lisäämään luotettavuutta.

Tämän opinnäytetyön avulla toimeksiantaja pystyy ymmärtämään paremmin, miten lyijyhaulikieltoa koskeva uudistunut lainsäädäntö vaikuttaa metsästäjien ostokäyttäytymiseen, sekä tekemään tarvittaessa muutoksia omaan toimintaansa. Selkeästi korostui tieto siitä, että lyijyhaulirajoitukset tulevat vaikuttamaan patruunavalikoimiin ensi

syksynä ja tätä tietoa hyödyntäen opinnäytetyön toimeksiantaja pystyy valmistautumaan tulevaan syksyyn suunnitellessaan eräpuolen patruunavalikoimaa sekä mahdollisuus hyödyntää tutkimuksen tietoja mm. panostamalla metsästäjien tiedottamiseen aiheesta ja rohkaisemalla metsästäjiä ostoksille hyvissä ajoin. Tutkimukselle asetettuihin kysymyksiin saatiin onnistuneesti vastaukset.

Opinnäytetyölle oli alun perin laadittu tiukempi suunnitelma aikataulun suhteen, mutta tutkija jouti venyttämään aikataulua muutamalla kuukaudella omien aikatauluhaasteiden vuoksi. Tutkimus oli tutkijalle ensimmäinen laatuaan ja prosessi opetti paljon tieteellisen tutkimuksen toteuttamisesta ja tiedonhankinnasta. Tutkija mietti myös tutkimusmenetelmää valitessa olisiko empiirisessä osiossa myös toteutettu haastattelu kyselylomakkeiden tueksi, mutta aineiston analysointivaiheessa tutkija oli tyytyväinen ja koki, että kyselylomakkeella saatiin kerättyä vakuuttava aineistoa vastaamaan tutkimuskysymyksiin, toki haastattelusta olisi voinut saada lisättyä tutkimuksen luotettavuutta entisestään.

7.3 Eettiset kysymykset

Määrällinen tutkimus eteni vaiheittain ja on tutkijan mielestä myös vaativa tutkimusmenetelmä edellyttäen pitkäjänteisyyttä. Tutkimuksen alkuvaiheeseen eli suunnitteluun ja tutkimusraportin kirjoittamiseen kului suurin aika. Teoria taustoitti tutkimuksen viitekehystä toimien tutkimuksen tietoperustana ja ajattelun ”apuvälineenä”.

Tutkija tiedosti prosessin aikana oman roolinsa tutkijana, aihe oli tutkijalle tärkeä ja tutkija on myös samoin kohderyhmän kanssa aktiivisesti metsästystä ja ampumista harrastava. Tutkija huolehti ja tiedosti, että hänen tulee ulkoistaa tutkijan omat mielipiteet ja ennakkoasenteet tutkittavaa aihetta kohtaan. Koko tutkimusprosessin aikana pidettiin tärkeänä ja huomioitiin hyvä tieteellinen käytäntö. Kyselylomakkeen saatekirjeessä kuvattiin vastaajalle tutkimuksen luotettavuutta ja vastaajan anonymiteettia. Tämä kantoi koko tutkimuksen ajan, vastaajat säilyivät tuntemattomina raportointivaihetta myöten. Tutkija oli huolellinen raportoinnissa ja varmisti mitä tutkittavista

kirjoitti, ettei vahingoita, eikä loukkaa tutkittavia erilaisia ilmaisuja käyttäen kirjoittamistavoissaan. Hyvään tieteelliseen tapaan kuuluu myös toisen työn kunnioittaminen. Tutkija käytti oman tutkimuksen ulkopuolisia lähteitä asianmukaisesti ja lähteet on merkitty Samk-lähdeviittausohjeen mukaisesti.

Tutkija ehdotti jatkokehitysideana toimeksiannon antaneelle yritykselle, että hyödyllistä olisi järjestää kesäkauden lopulla hyvissä ajoin ennen metsästyskauden alkua metsästäjille ja ampumista harrastaville asiakkaille ostosten yhteydessä esim. tapahtumapäivä, jossa tiedotettaisiin lyijyhaulikieltoa koskevasta rajoituksesta tarjoten samalla lisätietoa kosteikon voimassa olevasta määritelmästä, sen hetkisestä valvonnasta ja sanktioista, sekä opastettaisiin vaihtoehtoisiin panoksiin ja aseisiin.

LÄHTEET

Ajankohtaista lyijystä. Viitattu 17.10.2021 www.metsastajaliitto.fi/metsastajaliitto/vahva-vaikuttaja/ajankohtaista-lyijysta.

Ampuma-aselaki 9.1.1998/1 Viitattu 12.12.2022 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980001>

Metsästyslaki 615/1993 Viitattu 12.12.2022 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930615>

Maaseudun Tulevaisuus 3.9.2020. Kosteikoille rajautuvan lyijyhaulikiellon sijaan Suomessa saatetaan valita lyijyhaulien totaalikielto.

Aitto-oja S., Alhainen M., Nummi P., Nurmi J., Rautiainen M., Svensberg M., Väänänen V. (2010.) Riistakosteikko-opas. Vantaa: Metsästäjien keskusjärjestö

Moksu M. (2019.) EU harkitsee kieltävänsä lyijyn käytön metsästyksessä ja kalastuksessa – tarkoituksena vähentää lyijyn joutumista eläimiin ja ihmisiin. Viitattu 31.10.2021 osoitteesta <https://yle.fi/uutiset/3-10972936>

Lyijyttömällä hirvijahtiin. Metsästys & Kalastus. 2011.

Lyijykiellon vaikutus metsästysaseisiin. Metsästäjälehti 15.3.2021

Metsästys muuttuu pian huomattavasti, kun lyijyhaulit on kohta entistäkin laajemmin kielletty. www.yle.fi/a/74-20012161 Viitattu 2.2.2023

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Helsinki: Tammi.

Tutkimusstrategiat. Viitattu 13.11.2021 <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Valli, R. 2001b. ”Mitä numerot kertovat?”. Teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki. Tammi.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. 1.–2. painos. Helsinki. Tammi

Tampereen yliopisto. Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/> Viitattu 13.11.2021

Lyijyhaukien käyttö kielletään kosteikkoalueilla. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Viitattu 15.1.2023 <https://tukes.fi/-/lyijyhaukien-kaytto-kielletaan-kosteikkoalueilla-tukes-tarkentaa-kosteikkoalueen-maaritelmaa#1c5374f0>

Lyijyhaukien käyttö kielletään kosteikkoalueilla – Tukes tarkentaa kosteikkoalueen määritelmää. Viitattu 26.2.2023 <https://tukes.fi/-/lyijyhaukien-kaytto-kielletaan-kosteikkoalueilla-tukes-tarkentaa-kosteikkoalueen-maaritelmaa#1c5374f0>

Kosteikkorajoituksen vaikutukset haulikkoradoille. Viitattu 26.2.2023
<https://www.sttinfo.fi/tiedote/kosteikkorajoituksen-vaikutukset-haulikkoradoille?publisherId=69819001&releaseId=69966178>

Naumanen P., Sorvari J., Pyy O., Rajala P., Penttinen R., Tiainen J. ja Lindros S. Ampumarata-alueiden pilaantunut maaperä. Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, 2002.

Lyijyhaukirajoitukset astuneet voimaan. Jahti. Metsästäjäliiton jäsenlehti 2/2023

Puupponen, J. Lyijyhaukien kielto laajenee. Jahti. Metsästäjäliiton jäsenlehti 1.2023.
s.50-51.

LIITE 1

Kysely metsästäjille

Hei!

Tervetuloa vastaamaan opinnäytetyön kyselyyn, jonka aiheena on lyijyhaukiellon vaikutus metsästäjien ostokäyttäytymiseen. Kysely on anonyymi, eikä vastauksista voida päätellä vastaajan henkilöllisyyttä. Kyselyn vastaukset tulevat ainoastaan tämän opinnäytetyön käyttöön. Kyselyyn vastaaminen vie aikaa muutaman minuutin.

Taustatiedot:

1. Ikä

alle 20.v

20.v - 29.v

30.v - 39.v

40.v - 49.v

50.v - 59.v

60.v tai yli

2. Sukupuoli

Mies

Nainen

Muu

En halua vastata

3. Työtilanne

Toisssä

Työtön

Eläkeläinen

- Opiskelija
- Perhevapaalla
- Muu:

4. Kotikunta

5. Pääasiallinen metsästyskuntasi

6. Samassa taloudessa asuvien lukumäärä

7. Taloudessa alle 18.vuotiaiden lukumäärä

8. Talouden yhteenlasketut keskimääräiset tulot kuukaudessa, ennen veroja ja muita vähennyksiä

- Alle 1000e
- 1000e- 2999e
- 3000e - 4999e
- 5000e- 6999e
- 7000e- 8999e
- 9000e-10999€
- yli 11000e
- en halua vastata

9. Metsästysharrastuksen kesto vuosina

10. Ampumaharrastuksen kesto vuosina

11. Tiedätkö, että lyijyhaukien käytön rajoittaminen kosteikkoalueilla astui voimaan Suomessa 15.2.2023

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

12. Onko käytössäsi tai omistuksessasi useampia haulikoita?

Kyllä

Ei

13. Onko käytössäsi tai omistuksessasi olevista haulikoistasi teräshaulikelvoton?

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

14. Oletko jo aikaisemmin käyttänyt korvaavia haulimateriaaleja

Kyllä

En

En osaa sanoa

15. Kuinka suurilla summilla käytät panosten ostamiseen (euroa/metsästyskausi)?

16. Miten lyijyhaukielto vaikuttaa ostokäyttäytymiseesi?

17. Koetko jatkossa lyijyhaukiellon vaikuttavan metsästysharrastukseen?

18. Koetko jatkossa lyijyhaukiellon vaikuttavan ampumaharrastukseen?

19. Metsästätkö alueilla, joissa jatkossa saa vielä käyttää lyijyhaukeja?

20. Mitkä ovat metsästysharrastuksesi edellyttämät ostoskäyntikerrat?

Kerran kuukaudessa

Useamman kerran kuukaudessa

Kerran puolessa vuodessa

- Useamman kerran puolessa vuodessa
- Harvemmin kuin kuuden kuukauden välein
- Vaihtelee suuresti
- En osaa sanoa

21. Menevätkö aseesi vaihtoon lyijyhaukikiellon myötä vai miten menettelet?

Lopuksi voit halutessasi jättää kommentteja tai avointa palautetta kyselyä koskien.
Kiitos!